



Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Στ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Σχολική βία»

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΙΧΑΛΑΚΟΥ



**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014



ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr



Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Σχολική βία

Δημιουργός

Κατερίνα Μιχαλάκου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Στ' Δημοτικού

Χρονολογία

Απρίλιος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αισθητική Αγωγή: Εικαστικά

Αισθητική Αγωγή: Μουσική

Αισθητική Αγωγή: Θεατρική Αγωγή

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Αγωγή Υγείας



Ερευνητικές Εργασίες – Project

Θεατρική Αγωγή

Χρονική διάρκεια

10 ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα θεατρικής αγωγής (πολλαπλών χρήσεων), αίθουσα εκδηλώσεων.

Εικονικός χώρος: ιστοσελίδα τάξης και σχολείου.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την υλοποίηση του σεναρίου απαιτείται η ύπαρξη εργαστηρίου Η/Υ ή μονάδα φορητών υπολογιστών, για να μπορούν οι μαθητές να δουλεύουν τις δραστηριότητες του σεναρίου σε ομάδες. Επίσης, απαιτείται βιντεοπροβολέας για την επίδειξη σημείων της διαδικασίας. Αναφορικά με τις γνώσεις Η/Υ που χρειάζονται από εκπαιδευτικό και μαθητές, αυτές περιορίζονται σε απλές γνώσεις χρήσης Η/Υ καθώς και μια εξοικείωση σε προγράμματα κατασκευής ιδεολογικών χαρτών.

Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του την ταινία «Εγώ, ο Απαισιότατος 2», κάτι που θα μπορούσε να γίνει με ενοικίασή της.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.



Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας συζητιέται τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο. Οι λόγοι είναι αρκετοί και πολυδιάστατοι. Η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων και τα επακόλουθά της, όπως η ανεργία και η ταυτόχρονη αλλαγή στις κοινωνικές και πολιτικές δομές, ίσως αποτελούν κάποιους από τους λόγους της αναζωπύρωσης της ενδοσχολικής βίας. Με το παρόν σενάριο επιχειρείται να κατασταλούν οι διάφορες μορφές βίας που υπάρχουν μέσα στο σχολικό περιβάλλον κυρίως μέσα από δύο συνιστώσες:

- Τη συνειδητοποίηση από τους μαθητές των πράξεων βίας
- Την προσπάθεια περιορισμού τέτοιων εκδηλώσεων μέσα από δραστηριότητες που μαθαίνουν στα παιδιά την αξία της συλλογικότητας και της ομαδικότητας και τις αρνητικές συνέπειες που μπορεί να έχει ένας ανταγωνισμός που καταλήγει σε βία.

Το σενάριο χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος οι μαθητές προσπαθούν να καταλάβουν πώς γεννιέται μια πράξη βίας μέσα από δραστηριότητες που μαθαίνουν περισσότερο τον εαυτό τους και το πώς μπορούν να ερμηνευτούν από τους άλλους κάποιες χειρονομίες, γκριμάτσες κλπ. Στο δεύτερο μέρος οι δραστηριότητες έχουν περισσότερο ομαδικό χαρακτήρα και μαθαίνουν στα παιδιά την αξία της συλλογικότητας και της έλλειψης ανταγωνισμού.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται το φαινόμενο οι μαθητές να αλλάζουν σχολικό περιβάλλον επικαλούμενοι ότι έχουν πέσει θύματα σχολικής βίας. Η βία αυτή μπορεί να παρουσιαστεί με διάφορα πρόσωπα. Μπορεί να είναι λεκτική, σωματική ή ακόμα και ψυχολογική. Αυτή η τελευταία μορφή είναι ίσως και η πιο ύπουλη, αφού δεν είναι εύκολα αναγνωρίσιμη. Το σενάριο προσπαθεί μέσα από έναν διαλογικό τρόπο να εμπλέξει τους μαθητές σε αυτό το προβληματικό πεδίο και να τους καταστήσει



κοινωνούς της ίδιας τους της γνώσης. Ξεφεύγει από την «ξερή» αναμετάδοση γνώσεων, ανοίγει τις πόρτες του στην κοινωνία και θωρακίζει τους μαθητές με γνώσεις και αξίες προκειμένου να αντεπεξέλθουν στο να διαχειρίζονται ικανοποιητικά δύσκολες κοινωνικές συνθήκες και προκλήσεις που μπορεί να βιώσουν ως ενήλικες.

Α. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Μέσα από τη διδασκαλία του σεναρίου οι μαθητές αναμένεται ότι θα προσπαθήσουν να:

- διαχειρίζονται σωστά τα συναισθήματά τους, καλλιεργώντας ταυτόχρονα την αξία της ενσυναίσθησης
- μαθαίνουν να βλέπουν τα πράγματα από διαφορετική οπτική γωνία περιορίζοντας έτσι τον όποιο εγωκεντρισμό τους
- αντιλαμβάνονται τις αρνητικές συνέπειες που έχει η βία
- εργάζονται ομαδικά και να λύνουν τις διαφορές τους μέσα από τη συνεργασία και τον διάλογο

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται να:

- ασκηθούν στη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων μέσα από την κατασκευή αφίσας
- ασκηθούν σε κείμενα προσκλήσεων
- δημιουργήσουν διαλόγους που θα τους ενσωματώσουν σε θεατρικό κείμενο
- γνωρίσουν τα δομικά στοιχεία της αφήγησης
- αφηγούνται σε πρώτο ή τρίτο πρόσωπο δικές τους εμπειρίες

Γραμματισμοί

Οι μαθητές θα μπορέσουν να :



- ασκηθούν στη δημιουργία εννοιολογικών χαρτών
- φτιάχνουν πολυτροπικά κείμενα ενσωματώνοντας εικόνες στα γραπτά τους
- ασκούν αυτοκριτική
- να καταλάβουν ότι τα ΜΜΕ μπορεί να προβάλλουν και να υποστηρίζουν σκληρές βίαιες λόγω της εύκολης κατανάλωσης και του συνακόλουθου γρήγορου και εύκολου κέρδους

Διδακτικές πρακτικές

Μέσα από τις δραστηριότητες του σεναρίου οι μαθητές ανακαλύπτουν πλευρές του εαυτού τους που πιθανόν να τους ήταν άγνωστες. Μαθαίνουν να σέβονται τις επιθυμίες και τα «θέλω» των συμμαθητών τους μέσα από τον διάλογο και τη συνεργασία. Επιπλέον, μέσα από τη διαδικασία του θεατρικού παιχνιδιού μπαίνουν στον ρόλο του θύματος, ταυτίζονται συναισθηματικά με ένα άλλο άτομο και εν δυνάμει μπορούν να κατανοήσουν τη συμπεριφορά του, καθώς και τα κίνητρα που τον ώθησαν να εκφράσει αυτή τη συμπεριφορά. Η διαδικασία αυτή της ενσυναίσθησης αποτελεί ένα εξαιρετικό εργαλείο επικοινωνίας, αφού μέσω αυτής μπορούν οι μαθητές να μπου στη θέση του θύματος, χωρίς να χάσουν την ακεραιότητα της δικής τους ύπαρξης.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης σχολικής χρονιάς έτυχε να πάρουν μετεγγραφή σε άλλο σχολείο κάποιοι μαθητές επικαλούμενοι ότι είχαν πέσει θύματα σχολικής βίας. Το θέμα αυτό προβληματίσε έντονα τον σύλλογο διδασκόντων και αποφασίσαμε να σχεδιάσει ο καθένας και από μία διαφορετική δράση για την καταπολέμηση του φαινομένου. Αποφάσισα να κάνω κάτι με αφετηρία το μάθημα της Φιλαναγνωσίας και μάλιστα με το απόσπασμα της «Αστραδενής» που υπάρχει στο [«Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Στ' Δημοτικού»](#).



Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η επαφή με τη λογοτεχνία και το θέατρο και η πνευματική και ψυχική καλλιέργεια που αυτή συνεπάγεται περιλαμβάνεται μέσα στους στόχους του ΑΠΣ. Επιπλέον, οι μαθητές μαθαίνουν να διαχειρίζονται δύσκολες κοινωνικές καταστάσεις και ετοιμάζονται να βγουν και να μετέχουν στον έξω κόσμο με δύναμη και ενεργητικότητα.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Αξιοποιείται ο βιντεοπροβολέας για την προβολή σκηνών της ταινίας «Εγώ ο απαισιότατος 2» καθώς και των εργασιών των μαθητών. Έτσι, η νέα γνώση πραγματοποιείται και με έναν εναλλακτικό τρόπο, αυτόν της οπτικοποίησης. Επιπλέον, μέσα από την ενασχόλησή των μαθητών με προγράμματα κατασκευής εννοιολογικών χαρτών, μπορούν να βάλουν τις σκέψεις τους σε σειρά και να κατηγοριοποιήσουν τις ιδέες τους για περαιτέρω ανάλυση.

Κείμενα

Από το σχολικό βιβλίο «Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε΄ - Στ΄ Δημοτικού»

Ευγενία Φακίνου, [[Η Αστραδενή στο νέο της σχολείο](#)], γ΄ τόμος, κεφάλαιο Δ.4

Ταινία

Εγώ, ο Απαισιότατος 2, Illumination Entertainment, 2013.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1ο διδακτικό δίωρο

Ο εκπαιδευτικός αρχίζει την ανάγνωση του αποσπάσματος της Αστραδενής από το σχολικό βιβλίο «Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε΄ - Στ΄ Δημοτικού». Πρόκειται για το απόσπασμα με τίτλο «[Η Αστραδενή στο νέο της σχολείο](#)» και έχει να κάνει με την προσπάθεια εγκλιματισμού ενός κοριτσιού που έχει μετακομίσει με την οικογένειά της στην Αθήνα από τη Σύμη. Αφού ελέγξουμε την κατανόηση του



κειμένου με ερωτήσεις κατανόησης, προχωράμε να εντοπίσουμε κάποια από τα δομικά στοιχεία του κειμενικού είδους της αφήγησης. Στη συνέχεια, δίνουμε στους μαθητές το [Φύλλο εργασίας 1](#), με τη βοήθεια του οποίου θα πρέπει να φτιάξουν έναν πίνακα, σαν ιδεόγραμμα, με τα δομικά στοιχεία του αφηγηματικού κειμένου.

Με την ολοκλήρωση του φύλλου εργασίας 1, παραθέτουμε κι άλλα στοιχεία που συνθέτουν την εικόνα ενός αφηγηματικού κειμένου, όπως:

- η σωστή επιλογή χρόνων
- η πρωτοπρόσωπη ή τριτοπρόσωπη αφήγηση
- η ενσωμάτωση διαλόγου ή και περιγραφής μέσα στην αφήγηση
- η σωστή χωροχρονική σειρά των γεγονότων

Στη συνέχεια, δίνουμε το [Φύλλο εργασίας 2](#), όπου οι μαθητές επεξεργάζονται όλες αυτές τις πληροφορίες.

Τέλος, δίνουμε το [Φύλλο εργασίας 3](#), στο οποίο ζητάμε από τους μαθητές να φτιάξουν πρώτα ένα πλάνο, σαν το ιδεόγραμμα του φύλλου εργασίας 1, και στη συνέχεια να παραγάγουν το δικό τους αφηγηματικό κείμενο με μια ιστορία που συνέβη στον χώρο του σχολείου και τους έκανε να στεναχωρηθούν.

2ο διδακτικό δίωρο

Προσπαθώντας να βάλουμε τους μαθητές στην ψυχολογία της Αστραδενής, αγγίζοντας ταυτόχρονα και τη θεματική του σεναρίου, κάνουμε ερωτήσεις όπως:

- Με ποιο τρόπο συμπεριφέρθηκαν στην Αστραδενή οι συμμαθητές της και την έκαναν να αισθάνεται άσχημα;
- Τι νομίζετε ότι θα έπρεπε να είχαν κάνει;
- Αν ήσασταν στη θέση της Αστραδενής πώς θα αισθανόσασταν;
- Τι θα μπορούσατε να αλλάξετε για να κάνετε την Αστραδενή να νιώσει καλύτερα;

Στο σημείο αυτό μπορούν οι μαθητές να καταγράψουν τα συναισθήματα που βιώνει η Αστραδενή αλλά και οι συμμαθητές της κατά τη μεταξύ τους συναναστροφή



και στη συνέχεια να καταγράψουν δικά τους συναισθήματα που θα ένιωθαν κάτω από συγκεκριμένες περιστάσεις ([φύλλο εργασίας 3](#)).

Οι μαθητές μας τώρα πρέπει να είναι σε θέση να αρχίσουν να συναισθάνονται την άσχημη ψυχολογία της Αστραδενής. Μπορούμε στο σημείο αυτό να διαβάσουμε επιλεκτικά κομμάτια από το μυθιστόρημα που καταδεικνύουν τη δυσαρέσκεια και την ειρωνεία που εισπράττει η Αστραδενή από τους άλλους και στη συνέχεια να ζητήσουμε από τα παιδιά να δραματοποιήσουν κομμάτια του μυθιστορήματος ανακρίνοντας κάθε φορά έναν ήρωα σχετικά με τις πράξεις του και τη συμπεριφορά του. Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές, χωρίς να μπαίνουν σε δύσκολη θέση, εφόσον δεν ανακρίνονται οι ίδιοι, αλλά κάποιος άλλος, μπορούν με μεγαλύτερη ευκολία να καταλάβουν και να αιτιολογήσουν τα κίνητρα, την πορεία και τις συνέπειες μιας άσχημης συμπεριφοράς. Συνεπώς, η διαδικασία της ενσυναίσθησης και της συνειδητοποίησης των αναγκών των άλλων αρχίζει να τους γίνεται βίωμα.

3ο και 4ο διδακτικό δίωρο

Στη διάρκεια αυτών των δύο δίωρων οι μαθητές προσπαθούν, μέσα από μικρές ιστορίες που τους δίνουμε, να βρουν συναισθήματα που εκφράζουν οι ήρωες κάθε φορά, να κρίνουν τις αντιδράσεις τους και να γράψουν με ποιο διαφορετικό τρόπο θα μπορούσαν να εκφράσουν και να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους. Έτσι, τους πηγαίνουμε ένα βήμα παρά πέρα, να προσπαθήσουν, δηλαδή, να δώσουν μια πιο αποδεκτή λύση στις όποιες διαφορές μπορεί να έχουν με τους συμμαθητές τους, έτσι ώστε η έκβαση κάθε φορά μιας δύσκολης κοινωνικής συνδιαλλαγής να έχει θετικό πρόσημο για την ατομική τους πορεία κοινωνικής πληρότητας. Να έχουν, δηλαδή, αποκομίσει θετικές εμπειρίες και γνώσεις που θα τους προετοιμάσουν για τη ζωή τους ως ενήλικες. Παράλληλα, θέλουμε να δώσουμε στους μαθητές να καταλάβουν ότι πολλές φορές τα ΜΜΕ μπορεί να προκαλέσουν αντιδράσεις βίας κυρίως μέσω της μίμησης προτύπων.



Αρχίζουμε τη διδακτική ενότητα προβάλλοντας αποσπάσματα από τη δημοφιλή ταινία για παιδιά «Εγώ, ο Απαισιότατος 2». Η ταινία προβάλλει σκηνές βίας και εκφοβισμού προς τους ασθενέστερους και είναι, πιστεύουμε, ένα πολύ καλό παράδειγμα, ώστε να κατανοήσουν οι μαθητές πως ό,τι τους προσφέρεται δε θα πρέπει να καταναλώνεται χωρίς ένα στοιχειώδες φιλτράρισμα. Οι σκηνές αυτές είναι πάρα πολλές μέσα στην ταινία, οπότε ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει σχεδόν όποιο απόσπασμα θέλει, αν δεν επιθυμεί να δείξει όλη την ταινία στους μαθητές. Ο εκπαιδευτικός μέσα από μία σειρά ερωτήσεων προσπαθεί να εκμαιεύσει από τους μαθητές ότι η συμπεριφορά του *απαισιότατου* δημιουργεί περισσότερα προβλήματα από όσα φαίνεται να λύνει. Τέλος, γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια για τα οικονομικά οφέλη των εταιρειών παραγωγής ταινιών από «εύκολους» καταναλωτές. Η συζήτηση αυτή στοχεύει στην ανάπτυξη του κριτικού γραμματισμού και θέλει να κάνει τα παιδιά να καταλάβουν ότι συνήθως, όταν κάτι είναι εύπεπτο, δεν έχει υποστεί κάποια επεξεργασία ως προς τα ήθη και τις αξίες που προβάλλει, ούτε και ενδιαφέρει τους παραγωγούς κάτι τέτοιο. Αντίθετα, αυτό που τους ενδιαφέρει είναι οι εύκολοι καταναλωτές και, συνακόλουθα, το εύκολο κέρδος.

Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες και η κάθε ομάδα δουλεύει μια μικρή ιστορία. Στη συνέχεια, στο τελευταίο μέρος του τρίτου και σε ολόκληρο το τέταρτο διδακτικό δίωρο, παρουσιάζονται στην ολομέλεια οι σκέψεις και οι απαντήσεις της κάθε ομάδας ξεχωριστά και συμπληρώνονται με απόψεις και των υπόλοιπων παιδιών ([φύλλο εργασίας 4](#)).

5ο διδακτικό δίωρο

Χωρίζουμε τους μαθητές σε τρεις ομάδες. Δίνουμε και στις τρεις ένα κοινό θέμα:

Ανήκεις στην ομάδα των δημοφιλών κοριτσιών του σχολείου σας. Ένα κορίτσι που ήρθε φέτος στην τάξη σας θέλει να μπει στην παρέα σας, αλλά οι φίλες σου την αποκαλούν «βούρλο» και δεν τη θέλουν. Εσύ επιμένεις και λες ότι έχει καλό



χαρακτήρα, επομένως αξίζει να την κάνετε παρέα. Οι υπόλοιπες αντιδρούν και σου λένε «ή εμείς ή αυτή».

Δίνουμε στις ομάδες την εξής οδηγία: Ξεδιπλώστε την ιστορία αυτή με δύο τρόπους. Η μία εκδοχή θα πρέπει να οδηγεί σε σύγκρουση και σε αδιέξοδο και η δεύτερη να κάνει καλύτερη διαχείριση των συναισθημάτων των ηρώων και η έκβαση να είναι ικανοποιητική από όλες τις πλευρές.

Αφού παρουσιαστούν οι διαφορετικές εκδοχές από τις ομάδες, στο τέλος αυτές συζητούν για τις διαφορετικές επιλογές και μέσα από τον διάλογο καταλήγουν σε μία. Η σύνθεση αυτή μπορεί να επιτευχθεί με έναν νέο ιδεολογικό χάρτη όπου θα περιλαμβάνει στοιχεία από τις τρεις ομάδες και, ταυτόχρονα, το υλικό στο οποίο θα βασιστούν οι ομάδες, για να καταλήξουν μέσα από τον διάλογο σε μία πρόταση. Η δραστηριότητα αυτή βοηθάει τα παιδιά να καταλάβουν ότι όλοι είμαστε διαφορετικοί και ότι δεν μπορούμε να αντιδρούμε με τον ίδιο τρόπο, αλλά την ίδια στιγμή αυτή η διαφορετικότητα θα πρέπει να μας εμπνεύσει, ώστε να βρούμε εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας και όχι να αποτελεί εμπόδιο στη σχέση μας.





ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1

Χρησιμοποιήστε ένα πρόγραμμα καταγισμού ιδεών (όπως το Inspiration) και φτιάξτε ένα ιδεόγραμμα με τα δομικά στοιχεία του αφηγηματικού κειμένου.

Ανοίξτε το πρόγραμμα Inspiration που βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας.

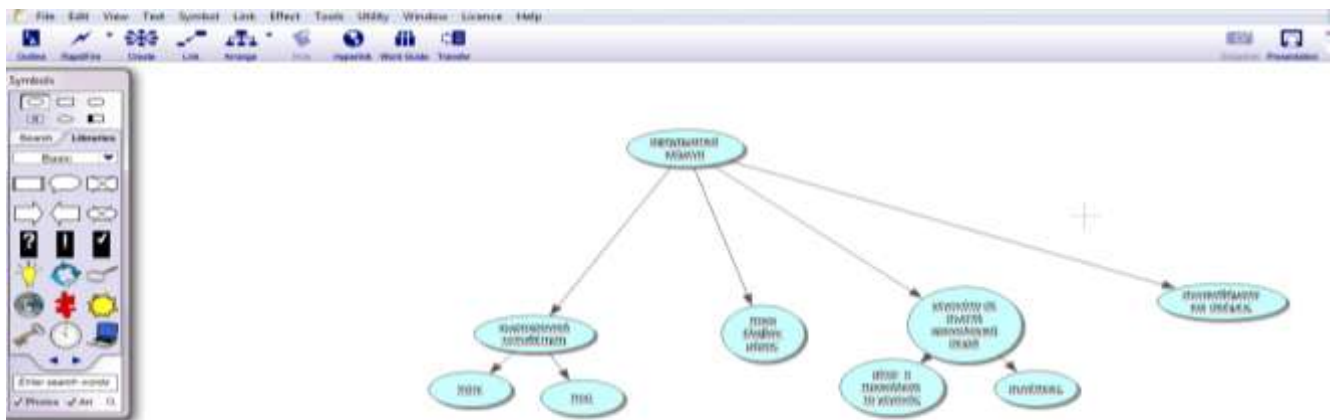
Επιλέξτε diagram



Στη συνέχεια φτιάξτε ένα ιδεόγραμμα καλύπτοντας τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

Πότε, πού, τι, ποιο έλαβαν μέρος, σειρά των γεγονότων, αιτία, συνέπειες, συναισθήματα, σκέψεις

Κάθε φορά που θέλετε να προσθέσετε μια καινούρια ιδέα επιλέγετε create από τις επιλογές που υπάρχουν στην πάνω μπάρα. Το ιδεόγραμμά σας μπορεί να έχει την παρακάτω μορφή:





Φύλλο εργασίας 2

Απαντήστε τις παρακάτω ερωτήσεις που έχουν σχέση με το κείμενο: «Η Αστραδενή στο νέο της σχολείο»

1. Σε τι χρόνους βρίσκονται τα ρήματα; Τι παρατηρείτε;
2. Σε τι πρόσωπο είναι τα ρήματα; Τι παρατηρείτε;
3. Υπάρχει διάλογος ή περιγραφή μέσα στο κείμενο;
4. Με ποια σειρά έγιναν τα γεγονότα; Με αυτή που έγιναν στην πραγματικότητα ή αλλιώς;

Φτιάξτε τώρα ένα άλλο ιδεόγραμμα με τις πληροφορίες που συλλέξατε από τις ερωτήσεις που προηγήθηκαν. Ακολουθήστε την ίδια διαδικασία με την κατασκευή του ιδεογράμματος του φύλλου εργασίας 1.



Φύλλο εργασίας 3

Αξιοποιώντας τις σημειώσεις από το 1^ο και 2^ο φύλλο εργασίας, φτιάξτε ένα άλλο που να αναφέρεται σε ένα συμβάν που έγινε εντός του σχολείου και σας έκανε να στεναχωρηθείτε. Στη συνέχεια, γράψτε την αφήγησή σας προσέχοντας τα εξής σημεία:

- Χρησιμοποιούμε χρόνους παρελθοντικούς ή και ιστορικό ενεστώτα.
- Γράφουμε την αφήγηση σε πρώτο πρόσωπο, αν θέλουμε να συμμετέχουμε κι εμείς στον μύθο ή διαφορετικά σε τρίτο πρόσωπο.
- Μπορείτε να εμπλουτίσετε την αφήγησή σας με εικόνες που θα βρείτε στο διαδίκτυο, οι οποίες θα ζωντανέψουν το κείμενό σας.



Φύλλο εργασίας 4

Να καταγράψετε τα συναισθήματα που βιώνει η Αστραδενή και στη συνέχεια να προσπαθήσετε να σκεφτείτε και να γράψετε στις προτάσεις που ακολουθούν όσα περισσότερα συναισθήματα μπορείτε:

Πώς θα αισθανόσασταν ...

- Αν χάνατε το αγαπημένο σας παιχνίδι;

.....

- Αν γράφατε άριστα σε ένα διαγώνισμα στα Μαθηματικά;

.....

- Αν μαθαίνατε ότι τραυματίστηκε ο καλύτερός σας φίλος με το ποδήλατο;

.....

- Αν αναγκαζόσασταν να αλλάξετε σχολείο;

.....

- Αν οι συμμαθητές σας στο σχολείο δε σας έκαναν παρέα;

.....

Φύλλο εργασίας 5

Ομάδα 1

Διαβάστε την παρακάτω ιστορία και βρείτε ποιο συναίσθημα εκφράζει ο ήρωας μέσα από την αντίδρασή του.

Στο διάλειμμα τα παιδιά μαζεύτηκαν να παίξουν ποδόσφαιρο. Τότε ξέσπασε καυγάς. Ο Γιάννης της τρίτης τάξης προσπαθούσε με κλωτσιές να βγάλει τους υπόλοιπους παίκτες εκτός μάχης, για να βάλει γκολ. Ο Μιχάλης, μην αντέχοντας να βλέπει την άδικη συμπεριφορά του Γιάννη, όρμησε κατά πάνω του και του έδωσε μια δυνατή γροθιά στη μύτη.



- Ποιο ήταν το συναίσθημα του Μιχάλη όταν είδε τον Γιάννη να παραβιάζει τους κανόνες του παιχνιδιού;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Πώς κρίνετε την αντίδρασή του;

.....

.....



-
-
-
- Γράψτε με ποιο διαφορετικό τρόπο θα μπορούσε ο Μιχάλης να εκφράσει τον θυμό του.

- Ποια νομίζετε ότι θα ήταν η αντίδραση του Γιάννη, αν ο Μιχάλης εξέφραζε διαφορετικά τον θυμό του;



Φύλλο εργασίας 5

2^η ομάδα

Διαβάστε την παρακάτω ιστορία και βρείτε ποιο συναίσθημα εκφράζει ο ήρωας μέσα από την αντίδρασή του.

“Τα παιδιά παίζει...”



Εδώ και μερικές ημέρες η Έλσα δε θέλει να πάει σχολείο. Σηκώνεται με δυσκολία το πρωί και όταν η μαμά της τη ρωτάει τι της συμβαίνει, εκείνη σκύβει το κεφάλι και δε θέλει να απαντήσει. Στην πραγματικότητα η Έλσα δε θέλει να πάει στο σχολείο, επειδή τα παιδιά την κοροϊδεύουν. Το ποτήρι ξεχείλισε όταν έγιναν εκλογές στην τάξη και η Έλσα αποφάσισε να βάλει υποψηφιότητα. Όλη η τάξη συνεννοήθηκε να γελάσει σε βάρος της και τα παιδιά της υποσχέθηκαν ότι θα την ψηφίσουν. Έφτιαξαν μάλιστα και μια μεγάλη αφίσα όπου ενίσχυαν τη συμμετοχή της στις μαθητικές εκλογές. Τα αποτελέσματα ήταν απογοητευτικά για την Έλσα. Είχε μόνο μία ψήφο.

- Ποια συναισθήματα βιώνει η Έλσα μετά τα αποτελέσματα των εκλογών;

- Με ποιον τρόπο εκδηλώνει τα συναισθήματά της;



-
-
- Κατά τη γνώμη σας βοηθά αυτή η συμπεριφορά την Έλσα να νιώσει καλύτερα;

-
-
-
-
- Με ποιο διαφορετικό τρόπο θα μπορούσε η Έλσα να εκφράσει τα συναισθήματά της;



Φύλλο εργασίας 5

3^η ομάδα

Διαβάστε την παρακάτω ιστορία και βρείτε ποιο συναίσθημα εκφράζει ο ήρωας μέσα από την αντίδρασή του.

Ο Κωνσταντίνος παίζει με τον Γιώργο με ένα μπαλάκι την ώρα του διαλείμματος. Σε κάποια στιγμή ο Κωνσταντίνος αστοχεί και χτυπάει με το μπαλάκι το βάζο πάνω στην έδρα. Ο Πάνος κατευθύνθηκε προς την έδρα και είπε στον Κωνσταντίνο: «Κοίτα τι έκανες!» Τη στιγμή εκείνη άνοιξε η πόρτα και μπήκε μέσα η δασκάλα. Βλέποντας τον Πάνο κοντά στην έδρα πίστεψε ότι εκείνος έκανε τη ζημιά και αφού τον μάλωσε του είπε να πάει στον διευθυντή. Ο Πάνος δεν ήξερε πώς να αντιδράσει. Παρόλα αυτά έριξε ένα βλέμμα στον Κωνσταντίνο και έφυγε. Κανείς δε μίλησε.

- Πώς νομίζετε ότι νιώθει ο Πάνος για αυτό που έγινε;

- Εξέφρασε ο Πάνος τα συναισθήματά του για το συμβάν;



➤ Πώς νομίζετε ότι αισθάνεται ο Κωνσταντίνος γι αυτό που έγινε;

➤ Τι διαφορετικό θα μπορούσε να είχε κάνει;

➤ Πόσο διαφορετικά θα μπορούσε να είχε αντιδράσει η δασκάλα στο θέαμα του σπασμένου βάζου;



Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το 5ο δώρο θα μπορούσε να επεκταθεί και στη δημιουργία ενός θεατρικού έργου με θέμα τη σχολική βία. Οι μαθητές μπορούν να ετοιμάσουν τα σκηνικά με διάφορα προγράμματα δημιουργίας αφισών, να φτιάξουν τους διαλόγους, έναν αφηγητή που θα μιλάει για τα συναισθήματα που βιώνουν οι ήρωες και τα ερωτηματικά που τους ταλανίζουν κάθε φορά. Τέλος, επιλέγουν και την κατάλληλη μουσική.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο αποτελεί μια πρόταση και δεν είναι σε καμία περίπτωση δεσμευτικό. Σε πολλά σημεία του μπορούν να γίνουν παραλλαγές. Επίσης, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αλλάξει το περιεχόμενο των σεναρίων των ιστοριών με άλλο που ο ίδιος θεωρεί ότι θα μπορούσε να δράσει πιο θεραπευτικά για τη δική του ομάδα μαθητών.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κόμης, Β. 2004. *Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Κουτσογιάννης, Δ. 2011α. Σενάρια: δομή και αξιολόγηση εκπαιδευτικών σεναρίων. Στο *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Επιμορφωτικό Υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης*. Α΄ έκδοση Πάτρα: ΕΑΙΤΥ, 360-404.

Κουτσογιάννης, Δ. 2011β. ΤΠΕ και γραμματισμός. Στο *Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης*. Τεύχος 3, Πάτρα: ΕΑΙΤΥ, 32-71.

Μικρόπουλος, Τ.Α., Μπέλλου, Ι. 2010. *Σενάρια διδασκαλίας με υπολογιστή*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Χατζηχρήστου, Χ. 2011. *Εκπαιδευτικό Υλικό II Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, Τετράδιο Δραστηριοτήτων για Μαθητές Δημοτικού*. Αθήνα: Τυπωθήτω.